

ภาพลักษณ์และการนำเสนอภาพลักษณ์ ของนักธุรกิจไทยที่ปรากฏในสารคดีประวัติบุคคล The Image of Thai Business People and the Presentations of their Images as Portrayed in Biographical Features

- สุรีย์ พงศ์อารักษ์
- อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
- คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- E-mail: phongarak@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพลักษณ์ และกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ของนักธุรกิจไทย รูปแบบและกลวิธีในการเขียน ตลอดจนศิลปะการใช้ภาษาที่ปรากฏในสารคดีประวัติบุคคล โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากสารคดีประวัติบุคคลทั้งที่เป็นสารคดีชีวประวัติ และสารคดีอัตชีวประวัติของนักธุรกิจไทยที่เป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้บริหารองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ และได้รับตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบหนังสือจำนวน 20 เล่ม

ผลการวิจัย พบว่า ภาพลักษณ์นักธุรกิจไทยที่ปรากฏในข้อมูลมี 2 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติส่วนตัว 14 ประการ และด้านมนุษยสัมพันธ์ 7 ประการ โดยภาพลักษณ์ที่ผู้เขียนเลือกสรรมานำเสนอ ล้วนแล้วแต่เป็นคุณสมบัติด้านบวกที่แสดงให้เห็นลักษณะที่ดีเด่นของเจ้าของประวัติชีวิตทั้งสิ้น

ด้านกลวิธีในการสร้างภาพลักษณ์นั้น ผู้เขียนเลือกใช้วิธีเลือกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตของบุคคลนั้นมาแล้ว การยกย่องชื่นชมด้วยน้ำเสียงของผู้ถ่ายทอด การให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเหตุการณ์กล่าวแสดงความชื่นชม การย้ำคุณสมบัติที่ดีของบุคคลเพื่อให้เกิดการจดจำ และกลวิธีการแปรเรื่องราวให้กลายเป็นดีเพื่อช่วยในการนำเสนอภาพลักษณ์ให้ปรากฏชัด

ในด้านรูปแบบและองค์ประกอบของงานเขียน พบว่า ผู้เขียนเลือกใช้รูปแบบร้อยแก้วในการนำเสนอเรื่อง และมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นบทย่อยๆ เรียงต่อกันไป โดยมีองค์ประกอบแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป

ส่วนด้านการใช้ภาษา พบว่า ผู้เขียนเลือกใช้ภาษาทั้งในรูปแบบที่เป็นวัจนภาษา และอวัจนภาษา โดยในด้านวัจนภาษานั้น ผู้เขียนเลือกใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ และเลือกใช้คำ สำนวนโวหาร ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการใช้ภาษา ส่วนด้านอวัจนภาษามีการใช้ภาพประกอบที่สอดคล้องกับเรื่อง โดยนิยมใช้ภาพถ่ายมากที่สุด รองลงมา คือ ภาพการ์ตูน และภาพลายเส้น

คำสำคัญ: ภาพลักษณ์นักธุรกิจไทย

Abstract

This research aims to study and analyze the images of Thai business people's and the creation of these images, together with the writing techniques and language use as appears in biographical features. Twenty published books related to biography or autobiographies of Thai entrepreneurs or chief executive officers of large business organizations are the subjects used in the study.

The research reveals that the images of Thai business persons can be categorized into two main aspects: personal qualifications and human relations. Most of the qualifications of these Thai business persons presented in the books are positive.

In terms of the strategies used to create these images, the findings reveal that the authors used the following techniques: narration of true stories, praise based on the writers' point of view, praise offered by others in various situations, repetition of the subject's good qualifications, and narration of the turning points in their lives.

In terms of forms and elements of the writing, the authors chose to write in the form of prose to narrate the stories, which were divided into chapters. Each book consists of 4 main parts: title, introduction, content, and conclusion.

Regarding the language use, the findings show that the authors used both verbal and non-verbal language. For the verbal language, semi-formal language was used with carefully selected word choice and idiomatic expressions. As for the non-verbal language, pictures were inserted relative to the stories. Photographs were used most, followed by comics and drawings.

Keywords: The Image of Thai Business People

ความสำคัญและที่มา

สารคดีประวัติบุคคลของนักธุรกิจไทยเป็นงานเขียนที่อยู่ในความนิยมของผู้อ่าน เป็นงานเขียนที่มีกลวิธีเลือกสรรข้อมูล และกลวิธีนำเสนอข้อมูลแตกต่างกับสารคดีประเภทอื่น อีกทั้งสามารถสร้างผลกระทบโดยตรงให้แก่เจ้าของประวัติได้ ผลงานส่วนใหญ่จึงมักจะได้รับอนุญาตให้นำเสนอเรื่องราวจากเจ้าของประวัติชีวิต ทำให้บางครั้งข้อมูลที่นำมาเสนอนั้นอาจเป็นเพียงส่วนเลี้ยวของชีวิต หรือเป็นการเลือกมองเฉพาะแง่มุมที่ต้องการนำเสนอ ดังที่ ไพบูลย์ สาราณุกติ ได้กล่าวไว้ในคำนิยม เรื่อง “บุรุษที่รวยที่สุดในประเทศไทย เจริญ สิริวัฒนภักดี” (บุญชัย ใจเย็น 2548 ก: 5) ว่า

ต้องยอมรับว่า แง่มุมบางอย่างอาจจะไม่ใช่ “ความจริง” หรือ “ถูกต้อง” ทั้งหมด เพราะเป็นการมองเพียงมุมเดียว และ “คงไม่มีธุรกิจใดที่จะ “โปร่งใส” หรือเป็น “บรรษัทบาล” ได้อย่างเลอเลิศอย่างที่เรียกร้องกันอยู่ทุกเมื่อเชยวัน ไม่ว่าจะเปิดเผยหรือซ่อนเร้น เพราะมันเป็น “ชั้นเชิงทางธุรกิจ” มากกว่าอะไรอื่น ซึ่งหากไม่ผิดกฎหมายของบ้านเมืองแล้ว ก็คงต้องทำใจ เพราะช่วยอะไรไม่ได้

สอดคล้องกับคำกล่าวของเสรี วงศ์มณฑา (2540: 33) ที่กล่าวเกี่ยวกับภาพลักษณ์และการสร้างภาพลักษณ์ไว้ว่า

ไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบ ไม่มีผลิตภัณฑใดที่สมบูรณ์แบบ ไม่มีบริษัทใดที่สมบูรณ์แบบ แต่การที่จะถูกมองว่าเป็นบริษัทที่ดี ผลิตภัณฑที่ดี และคนที่ดี ก็

สามารถเป็นจริงได้ หากคนที่พิจารณาเลือกที่จะมองในจุดเด่น จุดที่ดี และสามารถที่จะยอมรับ หรือมองข้าม หรือให้อภัยในจุดที่ด้อย จุดที่ไม่ดี

ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวผู้เขียนจึงต้องมีการเลือกสรรข้อมูลที่จะนำเสนออย่างแนบเนียน ทำให้น่าสนใจว่าผู้เขียนมีกลวิธีอย่างไรที่จะยังคงทำให้เรื่องน่าติดตาม และมีคุณค่าเพียงพอที่ผู้อ่านจะยอมรับ

นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าการยินยอมให้นำกลยุทธที่ตนเองใช้ในการดำเนินธุรกิจมาเผยแพร่ นั้น นักธุรกิจมักจะกล่าวว่าเพื่อให้ประวัติชีวิตของตนได้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือชี้แนวทางการดำเนินชีวิต ให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จ ทว่าในขณะเดียวกันงานเขียนเหล่านี้ก็ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารธุรกิจ ช่วยสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ธุรกิจและองค์กรของเขาในเวลาเดียวกัน จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาว่าข้อมูลลักษณะใดบ้างที่นำมาเสนอ แล้วก่อให้เกิดภาพลักษณ์อันพึงประสงค์ และมีส่วนช่วยเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ในการสื่อสารธุรกิจของนักธุรกิจผู้นั้นได้

ในด้านรูปแบบการสร้างสรรคงานของสารคดีประวัติบุคคลนักธุรกิจไทย พบว่า มีการใช้รูปแบบที่หลากหลาย โดยจะมีกลวิธีในการสร้างองค์ประกอบแต่ละส่วนที่แตกต่างกันไป กลวิธีเหล่านี้ล้วนมีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราว และสามารถสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วมให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านได้

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการใช้ภาษาในงานสารคดีประวัติบุคคลของนักธุรกิจไทย พบว่า การใช้ภาษามีแง่มุมที่น่าสนใจ ทั้งในระดับคำ ข้อความ และการเลือกใช้สำนวนโวหารที่มีลักษณะเฉพาะ การเลือกสรรภาษามาใช้ล้วนมีส่วนช่วยให้งานเขียน

นำติดตามมากขึ้นทั้งสิ้น ด้วยเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมาจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการเขียนที่น่าติดตามและนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี รวมทั้งศิลปะการใช้ภาษาในสารคดีประวัติบุคคลของนักธุรกิจไทยอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการเขียน และการใช้ภาษาอันจะเป็นแนวทางในการศึกษาและสร้างงานประเภทนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์และกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ของนักธุรกิจไทยที่ปรากฏในสารคดีประวัติบุคคล
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและองค์ประกอบของสารคดีประวัติบุคคลของนักธุรกิจไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในสารคดีประวัติบุคคลของนักธุรกิจไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากสารคดีประวัติบุคคลทั้งที่เป็นสารคดีชีวประวัติและสารคดีอัตชีวประวัติของนักธุรกิจไทยที่เป็นเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ หรือเป็นผู้บริหารธุรกิจขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ และได้รับตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบหนังสือจำนวน 20 เล่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สารคดีชีวประวัติ คือ สารคดีประวัติบุคคลซึ่งผู้เขียนมิใช่เจ้าของประวัติชีวิต แต่เป็นบุคคลอื่นที่นำเรื่องราวในชีวิตของนักธุรกิจไทยมานำเสนอจำนวน 14 เล่ม ได้แก่ ความเจ็บปวดของสุขสูงสว่าง, เคล็ดลับความสำเร็จ เทียม โชควัฒนา, จอมยุทธนำเมา เจริญ สิริวัฒนภักดี ผู้หาญกระดุก

หมวดสิงห์, ชนัดต์ ปิยะอุย ผีเสื้อเหล็กแห่งดุสิตธานี, ชุมพล คน ท่า มะ ตา, ถนนสายนี้ไม่มีทางลัด, ธนราชันย์ ชิน โสภณพนิช, ธนินท์ เจียรวนนท์ ผู้เกรียงไกรในยุทธจักร นักธุรกิจโลก, บุรุษที่รวยที่สุดในประเทศไทย เจริญ สิริวัฒนภักดี, ปราจีน เอี่ยมลำเนา เจ้าพ่อมอเตอร์โชว์, ฝันและหวังของบุญชู โรจนเสถียร ชาร์เตอร์ธุรกิจผู้ยิ่งใหญ่, สุดยอดสุภาพบุรุษ ไตรภพ ลิมปพัทธ์ และ อาภู่ อุทัยน่าน

2. สารคดีอัตชีวประวัติ คือ สารคดีประวัติบุคคลซึ่งผู้เขียนเป็นผู้ถ่ายทอดประวัติชีวิตของตนเอง โดยจะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ในการเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิต จำนวน 6 เล่ม ได้แก่ ความบนวิภฤติ ชีวิตบนหลังอาน โชค บุลกุล, คือชีวิตและความหวัง เกษม จาติกวณิช, ชีวิตนี้ไม่มีทางตัน “ตัน โออิชิ”, ทักษิณ ชินวัตร ตาตุดาว เท่าติดดิน, ผมจะเป็นคนดี วิกรม กรมดิษฐ์, สนธิ ลิ้มทองกุล ต้องแพ้เสียก่อนจึงจะชนะได้ และ อำนวนัย วีรวรรณ เล่าเรื่องสมมุติในอดีต

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์นักธุรกิจไทยที่ปรากฏในงานสารคดีประวัติบุคคล” เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ที่เป็นสารคดีชีวประวัติและอัตชีวประวัติของนักธุรกิจไทย ซึ่งจัดพิมพ์เป็นเล่ม โดยมีขั้นตอนในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมหนังสือที่เกี่ยวข้องกับนักธุรกิจไทย

1.2 คัดเลือกเฉพาะหนังสือที่มีเนื้อหาตามที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย

2. ชั้นศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ค้นคว้าและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสารคดีชีวประวัติและสารคดีอัตชีวประวัติของนักธุรกิจไทย

2.2 ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล ศึกษาเอกสารและงานวิจัยด้านบริหารธุรกิจ นิเทศศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เพื่อศึกษาแนวคิดที่สามารถนำมาอธิบายเรื่องภาพลักษณ์ รูปแบบ กลวิธีการเขียนและการใช้ภาษา

3. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ภาพลักษณ์ และกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ของนักธุรกิจไทย

3.2 วิเคราะห์รูปแบบ และกลวิธีในการเขียนสารคดีประวัติบุคคลของนักธุรกิจไทย

3.3 วิเคราะห์การใช้ภาษาในสารคดีประวัติบุคคลของนักธุรกิจไทย

4. ชั้นสรุปผลการวิเคราะห์

สรุปผลการวิเคราะห์ เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงภาพลักษณ์ที่ปรากฏและกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ของนักธุรกิจไทยที่นำเสนอผ่านสารคดีประวัติบุคคล

2. ทำให้ทราบถึงกลวิธีการเขียน และศิลปะการใช้ภาษาในสารคดีประวัติบุคคล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการเขียน และการเขียนสารคดีต่อไป

3. ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการเขียนสารคดีชีวประวัติและสารคดีอัตชีวประวัติ ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเขียนสารคดีประวัติบุคคลได้

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องภาพลักษณ์นักธุรกิจไทยที่ปรากฏในสารคดีประวัติบุคคล เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อค้นหาคำตอบ 5 ประเด็น ได้แก่ ภาพลักษณ์ที่ปรากฏ, กลวิธีในการสร้างภาพลักษณ์, รูปแบบ, องค์ประกอบ และการใช้ภาษาในการนำเสนอสารคดี

ผลการศึกษาด้านภาพลักษณ์ พบว่า ภาพลักษณ์ที่ปรากฏทั้งหมดเป็นภาพลักษณ์เชิงบวก กล่าวคือเป็นภาพลักษณ์ที่มุ่งแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะที่ดีในด้านต่างๆ ของเจ้าของประวัติชีวิต ผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงซึ่งผู้เขียนได้เลือกสรรแล้วว่า จะแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะอันเป็นที่ยอมรับของสังคมให้ประจักษ์ชัด โดยภาพลักษณ์ที่พบประกอบด้วยคุณลักษณะ 21 ประการ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ดังนี้

1. กลุ่มภาพลักษณ์ที่เป็นคุณสมบัติส่วนตัว ปรากฏภาพลักษณ์ 14 ประการ ได้แก่ การเป็นบุคคลธรรมดาสามัญ, การเป็นผู้ที่หมั่นศึกษาหาความรู้, การเป็นผู้ที่มีความมั่งคั่ง, การเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของเวลา, การเป็นผู้นำทางความคิด, การเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจที่เด็ดขาด, การเป็นผู้ที่เล็งเห็นการณ์ไกล, การเป็นผู้ที่มีความขยัน อดทน, การเป็นผู้ที่มีความเป็นนักบริหารจัดการ, การเป็นนักเจรจาต่อรอง, การเป็นผู้ที่ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค, การเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต, การเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ, การเป็นผู้ที่มองเห็นข้อผิดพลาดของตนเอง

2. กลุ่มภาพลักษณ์ที่เป็นคุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏภาพลักษณ์ 7 ประการ ได้แก่ การเป็นผู้ที่มีศิลปะในการเลือกใช้คน, การเป็นผู้นำที่เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้ตาม, การเป็นผู้ที่มีน้ำใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา, การเป็นผู้ที่มีสายสัมพันธ์กับบุคคลสำคัญในสังคม, การเป็นผู้ที่รักษาคำมั่นสัญญา, การเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์เพื่อส่วนรวม และการเป็นผู้ที่มีน้ำใจต่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

เมื่อพิจารณาในด้านความถี่ของภาพลักษณ์แต่ละด้านที่ปรากฏในสารคดีประวัติศาสตร์บุคคล พบว่าภาพลักษณ์ที่มีการนำเสนอให้ปรากฏมากที่สุด คือ ภาพลักษณ์ในด้านการเป็นผู้นำทางความคิด รองลงมา คือ ภาพลักษณ์ด้านการเป็นผู้ที่เล็งเห็นการณ์ไกล ถัดลงมาอีกคือภาพลักษณ์ในด้านการเป็นผู้ที่มีความเป็นนักบริหารจัดการ และการเป็นผู้ที่ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค และภาพลักษณ์ที่ปรากฏให้เห็นเป็นอันดับที่ 5 คือ ภาพลักษณ์ด้านการเป็นผู้ที่มีความขยัน อดทน

ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้เขียนให้ความสำคัญกับการนำเสนอภาพลักษณ์ของเจ้าของประวัติชีวิตในแง่ของความเป็นผู้มีคุณสมบัติแห่งการเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ กล่าวคือ เน้นหนักในด้านความเป็นผู้ที่มีความคิดทันสมัย หรือล้ำสมัย สามารถคาดการณ์สภาวะที่จะเกิดขึ้นในภายหน้าได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งยังมีความสามารถในการบริหารจัดการเรื่องต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นผู้ที่ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นผู้ขยัน และอดทนต่อความยากลำบาก

ส่วนภาพลักษณ์ที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ภาพลักษณ์ด้านการเป็นผู้มีความมั่งคั่ง และภาพลักษณ์ด้านการเป็นนักเจรจาต่อรอง โดยในด้าน

ความเป็นผู้ที่มีความมั่งคั่งนั้น พบสม่ำเสมอในสารคดีเพียงเล่มเดียว ส่วนอีก 3 เรื่องที่กล่าวถึงคุณสมบัติในเรื่องความมั่งคั่งนั้น จะแสดงให้เห็นภาพลักษณ์ในด้านตรงข้าม คือ การเป็นผู้ที่มีน้ำใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา และการเป็นผู้ที่มีน้ำใจต่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน โดยการช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้อื่นด้วยทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก หรือจะแสดงภาพลักษณ์นี้ให้เห็นในวัยเยาว์ แต่เมื่อเติบโตขึ้น ก็ไม่ได้นำกลับมาเล่าซ้ำให้เห็นอย่างชัดเจนอีก จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าคุณสมบัติด้านนี้อาจจะไม่สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจที่จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากที่ไม่อาจประหยัดได้ เนื่องจากความมั่งคั่งอาจทำให้เสียประโยชน์ด้านธุรกิจ คุณสมบัติด้านนี้จึงปรากฏน้อยกว่าคุณสมบัติด้านอื่น

ส่วนภาพลักษณ์ด้านการเป็นนักเจรจาต่อรองซึ่งพบในประวัตินักธุรกิจไทย จำนวน 4 เรื่อง โดยจะเน้นย้ำคุณสมบัติในข้อนี้ซ้ำเพื่อให้เห็นอย่างชัดเจน ผ่านเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเจ้าของประวัติชีวิต แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้คุณสมบัติด้านนี้จะเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของนักธุรกิจ แต่ความถี่ที่ปรากฏกลับมีปริมาณไม่มากนัก

ภาพลักษณ์ที่ปรากฏน้อยที่สุดรองลงมา คือ ภาพลักษณ์ด้านการเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ และภาพลักษณ์ด้านการเป็นผู้ที่มองเห็นข้อผิดพลาดของตนเอง ซึ่งภาพลักษณ์ทั้งสองด้านนี้พบในสารคดีที่นำมาศึกษา จำนวน 5 เรื่องเท่ากัน เป็นที่น่าสังเกตว่าคุณสมบัติด้านการเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ จะปรากฏชัดเจนในประวัติชีวิตของนักธุรกิจที่มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบอันเกี่ยวเนื่องกับผลประโยชน์ของสังคมมากกว่าบุคคลทั่วไป ส่วน

ภาพลักษณ์ด้านการเป็นผู้ที่มองเห็นข้อผิดพลาดของตนเอง จะกล่าวถึงการยอมรับข้อผิดพลาดในเรื่องการดำเนินธุรกิจของตนเอง รวมถึงการยอมรับข้อผิดพลาดทั้งในด้านการดำเนินธุรกิจ และสภาพอารมณ์ที่มีโทสะรุนแรงของตนด้วย อย่างไรก็ตามในการศึกษาคั้งนี้จะพบว่านักธุรกิจหลายคนก็ดำเนินธุรกิจผิดพลาด อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเนื่องจากความผิดพลาดนั้นในเวลาต่อมา แต่ก็ไม่ได้แสดงการยอมรับว่านั่นคือข้อผิดพลาด จะมองเห็นเป็นเพียงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งให้เหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจดำเนินการดังกล่าวเพื่อให้เห็นว่า การตัดสินใจนั้นเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องและดีที่สุด สถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น

นอกจากนี้ จากการศึกษา พบว่า มีข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการมีภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกับคุณสมบัติที่สังคมยอมรับ แต่ผู้เขียนก็ได้พยายามแสดงให้เห็นว่าภาพลักษณ์ดังกล่าวเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการดำเนินธุรกิจที่จะทำให้เจ้าของประวัติชีวิตมีชัยชนะเหนือคู่แข่ง และให้ข้อมูลที่ช่วยแก้ต่างว่ากลยุทธ์ที่กระทำลงไปนั้นเป็นบทเรียนแห่งความผิดพลาดที่เคยเสียที่คู่แข่งมาก่อนเช่นกัน ดังนั้นคุณสมบัติที่ขัดแย้งดังกล่าวจึงถือเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจประการหนึ่ง

สำหรับการศึกษาวิเคราะห์ด้านกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์นั้น พบว่า กลวิธีที่ผู้เขียนเลือกใช้มากที่สุด คือ การเลือกสรรเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตมานำเสนอ โดยเลือกสรรแต่เหตุการณ์ที่สามารถแสดงให้เห็นคุณสมบัติที่ต้องการสร้างให้เป็นภาพลักษณ์นั้นมานำเสนอให้ผู้อ่านได้ทราบรายละเอียดในแง่มุมที่ต้องการตั้งแต่วัยเยาว์จนกระทั่งปัจจุบัน

กลวิธีในการสร้างภาพลักษณ์ที่พบรองลงมา คือ การยกย่องชื่นชมด้วยน้ำเสียงของผู้ถ่ายทอด

โดยผู้เขียนจะแทรกการแสดงความคิดเห็นชื่นชมยกย่องเจ้าของประวัติชีวิตเข้าไปในเรื่องราวที่กำลังเล่าอยู่ ซึ่งวิธีการนี้ถือเป็นการชักนำความคิดของผู้อ่านให้เห็นคล้อยตามไปในขณะที่อ่าน และเป็นวิธีการที่ไม่พบในงานสารคดีอัตชีวประวัติ ทั้งนี้เพราะการนำเสนอความคิดที่เป็นการยกย่องชื่นชมตนเองยังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมไทย

กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ที่พบในปริมาณที่น้อยลงมาเป็นลำดับที่สาม คือ การให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์แสดงความรู้สึกชื่นชม โดยผู้เขียนจะคัดลอกคำกล่าวชื่นชมแทรกปะปนไปในเนื้อเรื่องที่กำลังนำเสนออยู่ หรืออาจแยกส่วนที่เป็นการกล่าวชื่นชมออกจากเนื้อหาที่กำลังนำเสนออยู่ก็ได้ การใช้กลวิธีนี้ ผู้เขียนมักเลือกผู้เกี่ยวข้องที่เป็นบุคคลมีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับจากสังคม และมีความสัมพันธ์โดยตรงกับเจ้าของประวัติชีวิตมาเป็นผู้แสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้อ่านประจักษ์ถึงคุณลักษณะของเจ้าของประวัติชีวิต และช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถืออีกด้วย

กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ซึ่งพบได้เป็นลำดับที่ 4 คือ การกล่าวย้าคุณสมบัติที่ดีของเจ้าของประวัติชีวิตเพื่อให้อ่านเกิดความจดจำ โดยเฉพาะในกรณีที่เรื่องที่กล่าวย้าานั้นเป็นคุณสมบัติที่โดดเด่นอย่างยิ่งของเจ้าของประวัติชีวิต หรือเป็นกรณีที่เจ้าของชีวิตต้องการที่จะแก้ไขข้อเข้าใจผิด หรือต้องการตอกย้าคุณสมบัติข้อนั้นให้แจ่มชัดจะมีการกล่าวย้าเป็นพิเศษ

กลวิธีสุดท้ายที่พบน้อยที่สุดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ การแปรเปลี่ยนเรื่องราวให้กลายเป็นดี ซึ่งจะแยกเป็นวิธีย่อย 4 วิธี คือ วิธีแรก ผู้เขียนจะพยายามให้เหตุผลแก่ต่างประกอบการเล่าเรื่องราวเพื่อให้อ่านเห็นความจำเป็นและความชอบธรรมที่

เจ้าของประวัติชีวิตจะกระทำพฤติกรรมอันอาจไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม วิธีที่สอง คือ การเลือกใช้มุมมองที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี ทำให้เรื่องนี้อาจเป็นที่ไม่ยอมรับในสังคมถูกมองด้วยมุมมองใหม่ให้กลายเป็นเรื่องดีในอีกแง่มุมมองหนึ่ง กลวิธีที่สาม คือ การสร้างให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจไปกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเจ้าของประวัติชีวิต เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสงสาร เห็นใจ และให้ความชอบธรรมในสิ่งที่เจ้าของประวัติชีวิตกระทำขัดแย้งกับบรรทัดฐานของสังคม และกลวิธีสุดท้าย คือ การแสดงความรับผิดชอบในความผิดพลาดที่ได้กระทำลงไปแล้ว ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเห็นใจ และให้อภัยในฐานะที่เจ้าของประวัติชีวิตได้สำนึกผิดในสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไปแล้ว

ในการศึกษาด้านรูปแบบการนำเสนอ พบว่าทุกเรื่องนำเสนอในรูปแบบหนังสือประวัติบุคคลที่มีขนาดยาวเป็นพ็อกเก็ตบุ๊ก เรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว เน้นการถ่ายทอดเรื่องราวชีวิต และประสบการณ์ของเจ้าของประวัติชีวิตตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนกล่าวถึงสิ่งที่มุ่งหวังในอนาคต โดยเรียบเรียงเรื่องราวไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต แยกเนื้อหาเป็นบทๆ แทรกข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง และแทรกเนื้อหาที่เจ้าของประวัติชีวิตกล่าวถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเองไว้ต่างหาก การนำเสนอเรื่อง รวมทั้งอาจแทรกผลงานของเจ้าของประวัติชีวิตไว้ด้วย

ส่วนการศึกษาเรื่ององค์ประกอบของเรื่อง ผู้วิจัย พบว่า องค์ประกอบของเรื่องแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป ผู้เขียนนิยมตั้งชื่อเรื่องโดยระบุชื่อเจ้าของประวัติชีวิตไว้ในชื่อเรื่อง และใช้ข้อความเพื่อประกอบเป็นชื่อเรื่อง ได้แก่ ข้อความที่เป็นการ

ยกย่องเจ้าของประวัติชีวิต ข้อความที่เป็นการให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน ข้อความที่บอกนัยแห่งการเป็นเรื่องราวประวัติชีวิต ข้อความที่สร้างความสนใจหรือชวนสงสัย ข้อความที่แสดงความรู้สึกของเจ้าของประวัติชีวิต ข้อความที่บอกปณิธานแห่งเจ้าของประวัติชีวิต และข้อความที่บอกนัยแห่งการเป็นคู่มือดำเนินชีวิต ทั้งนี้ชื่อเรื่องจะสัมพันธ์กับเจ้าของประวัติชีวิตและสามารถสร้างความสนใจให้แก่ผู้อ่านได้

ในส่วนของความนำ ผู้เขียนเลือกจะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเจ้าของประวัติชีวิตเป็นหลัก และอาจใช้ความนำที่ระบุจุดมุ่งหมายในการเขียนที่เป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะร่วมด้วย

องค์ประกอบในด้านเนื้อหา ประกอบด้วยเรื่องราวที่แสดงลำดับการเกิดเหตุการณ์ เริ่มจากประวัติชีวิตในวัยเยาว์ ที่กล่าวถึงชาติกำเนิด การใช้ชีวิตในวัยเยาว์ รวมถึงการศึกษา และพื้นฐานชีวิต ต่อด้วยจุดหักเหในชีวิตซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนทำให้เจ้าของประวัติชีวิตก้าวเข้าสู่สิ่งใหม่ ตามด้วยเนื้อหาที่แสดงคุณลักษณะสำคัญของเจ้าของประวัติชีวิต ประสมไปกับอุปสรรคการต่อสู้ และจบด้วยเกียรติประวัติ หรือความสำเร็จที่ได้รับ

ส่วนองค์ประกอบสุดท้าย คือ บทสรุป กล่าวถึงเรื่องราวในชีวิตโดยสรุป และทิ้งท้ายด้วยข้อความที่ทำให้ผู้อ่านจดจำเรื่องราว และเจ้าของประวัติชีวิตได้ยาวนาน

ในส่วนของการวิเคราะห์ด้านศิลปะในการใช้ภาษา พบว่า สารคดีทุกเรื่องเลือกนำเสนอด้วยภาษาร้อยแก้ว และใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ แต่จะมีความแตกต่างกันในลีลาการนำเสนอ ส่วนใหญ่ใช้ลีลาค่อนข้างเคร่งขรึมเป็นทางการ ใช้ถ้อยคำสุภาพให้ความรู้สึกจริงจัง รองลงมา คือ การใช้ลีลาแบบ

เป็นกันเองกับผู้อ่าน โดยจะนำเสนอในลักษณะที่เหมือนพูดคุยกับคนใกล้ชิด แทรกอารมณ์ขัน ใช้ภาษาพูด และบางครั้งอาจมีคำที่ไม่ค่อยสุภาพนักปะปนอยู่บ้าง

การนำเสนออีกลีลาหนึ่งที่พบ คือ ลีลาบันเทิงคดีที่เน้นการบรรยาย และการพรรณนาให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ ใช้การเปิดเรื่อง ปิดเรื่องแบบบันเทิงคดี ใช้บทสนทนา ตลอดจนการใช้มุมมองในการเล่าเรื่องแบบบันเทิงคดี ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ทุกคนเช่นเดียวกับการอ่านงานบันเทิงคดี นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้พบว่า มีผลงานจำนวน 3 เรื่องใช้ลีลาภาษาทั้ง 3 ประเภทข้างต้นปะปนกันอย่างไรก็ตาม การนำเสนอสารคดีประวัตินักธุรกิจไทยนิยมนำเสนอด้วยลีลาเคร่งขรึม เป็นจริงเป็นจังมากกว่าการนำเสนอด้วยลีลาแบบอื่น

เมื่อวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาตามจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร พบการใช้ภาษาเพื่อบรรยายเหตุการณ์มากที่สุด โดยเป็นภาษาที่เรียบง่าย ตรงไปตรงมา กระชับ และเข้าใจง่าย รองลงมา คือ การใช้ภาษาเพื่อให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน เพื่อแนะนำ ให้ข้อคิด และสั่งสอนเรื่องต่างๆ ทั้งการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ ไปจนถึงการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีสติ โดยมักใช้ลีลาการนำเสนอที่เคร่งขรึมเป็นการเป็นงาน และมักพบในผลงานที่เจ้าของประวัติชีวิตมีวัยวุฒิค่อนข้างสูง

รองลงมาอีก คือ การใช้ภาษาเพื่อการยกย่องเชิดชูเจ้าของประวัติชีวิต เน้นการยกย่อง คุณงามความดีของเจ้าของประวัติชีวิตให้ชัดเจนขึ้น มักใช้กลวิธีให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของประวัติชีวิตเป็นผู้แสดงทัศนะมากที่สุด นอกจากนั้น ก็อาจจะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างสรรค์หนังสือเป็น

ผู้นำเสนอเนื้อหาในส่วนนี้ แต่ไม่พบการใช้ภาษายกย่องตนเองจากเจ้าของประวัติชีวิต

การใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกเป็นการใช้ภาษาที่พบน้อยที่สุดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การใช้ภาษาแบบนี้จะมีลีลาประณีต มุ่งเสนออารมณ์ความรู้สึก ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างเข้มข้น ไม่ค่อยสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการนำเสนอ สารคดีประวัตินักธุรกิจที่เน้นการแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นมากกว่าการแสดงอารมณ์ความรู้สึก

ในด้านการใช้สำนวนโวหาร พบว่า มีการใช้สำนวนโวหารจีนเข้ามาประกอบกรนำเสนอเรื่อง มีการใช้การเปรียบเทียบด้วยโวหารภาพพจน์ ประเภทอุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ และบุคคคลวัต ประกอบการนำเสนอเรื่องด้วย

ส่วนผลการวิจัยในด้านการใช้คำ พบว่า มีลักษณะเด่น คือ ใช้คำที่มีความหมายโดยนัย 3 ด้าน คือ การใช้คำที่มีนัยเกี่ยวกับการทำสงคราม การใช้คำที่มีนัยเกี่ยวกับการเล่นเกม และการใช้สมญานาม นอกจากนี้ ยังพบการใช้คำศัพท์ทางธุรกิจเป็นจำนวนมาก และพบการเลือกใช้คำภาษาต่างประเทศ ทั้งภาษาจีน และภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก โดยใน ส่วนการใช้คำในภาษาจีน พบว่า มักเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อดั้งเดิม และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ส่วนคำภาษาอังกฤษจะพบศัพท์ทางธุรกิจ ศัพท์เฉพาะวงการ และคำประเภทอื่นๆ ทั้งนี้จะพบการใช้คำภาษาจีนในสารคดีประวัติชีวิตของนักธุรกิจสูงอายุมากกว่านักธุรกิจรุ่นใหม่ และจะพบการใช้คำภาษาอังกฤษในงานของนักธุรกิจรุ่นใหม่มากกว่านักธุรกิจสูงอายุ

ในส่วนการใช้ภาพประกอบ พบว่า ภาพประกอบเป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอสารคดี

ประวัติบุคคล ภาพประกอบที่พบมากที่สุด คือ ภาพถ่าย รองลงมา คือ ภาพลายเส้น ภาพการ์ตูน และภาพศิลปะ

ภาพถ่ายที่พบมากที่สุด คือ ภาพเจ้าของประวัติชีวิต จะมีการนำเสนอ 2 ลักษณะ คือ ภาพแนวตั้งที่เน้นความสง่างาม และความน่าเชื่อถือให้แก่เจ้าของประวัติชีวิต อีกลักษณะหนึ่ง คือ ภาพแนวนอน ผู้เขียนมักเลือกใช้เพื่อแสดงบรรยากาศโดยรอบของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังพบภาพถ่ายบุคคล และภาพถ่ายสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ภาพถ่ายอีกประเภทหนึ่งที่พบ คือ ภาพสินค้า โดยภาพสินค้าที่นำมาแสดงจะเลือกสรรอย่างประณีต เป็นภาพที่มีการผลิตเป็นอย่างดี มีความชัดเจนสวยงาม

ส่วนภาพประกอบลายเส้นพบ 3 ลักษณะ คือ ภาพลายเส้นรูปบุคคล ภาพลายเส้นเพื่อสื่อความหมายแนวคิดของเรื่อง และภาพลายเส้นเน้นความสวยงาม ภาพประกอบลายเส้นส่วนใหญ่เป็นภาพบุคคล

ภาพการ์ตูนที่นำมาใช้ประกอบพบเพียง 2 เรื่องเท่านั้น ลักษณะของภาพจะแฝงอารมณ์ขัน และมีลีลาล้อเลียนบุคคลในภาพ ซึ่งมักจะเป็นภาพเจ้าของประวัติชีวิตในเหตุการณ์ต่างๆ ที่กล่าวถึงในเรื่อง การใช้ภาพประกอบในลักษณะนี้ไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากอาจทำให้ความน่าเชื่อถือของเจ้าของประวัติชีวิตลดลง และทำให้การสื่อสารในเรื่องขาดความเป็นทางการ

ภาพประเภทสุดท้ายที่ปรากฏในสารคดีประวัติบุคคลที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ คือ ภาพศิลปะ โดยพบเพียงเรื่องเดียว จึงอาจสรุปได้ว่าผู้เขียนไม่นิยมเลือกใช้ภาพประเภทนี้ แต่การเลือกใช้ภาพลักษณะนี้ก็อาจช่วยสร้างความน่าสนใจให้เรื่องได้ การเลือกใช้ภาพประกอบเรื่องช่วยให้ผู้อ่านได้

พักสายตาจากเนื้อหาที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้ และขณะเดียวกันก็ช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงบรรยากาศในเรื่อง นำไปสู่ความเข้าใจเรื่องราวที่กำลังอ่านอย่างลึกซึ้ง และยังทำให้หนังสือสวยงามน่าสนใจขึ้นด้วย

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสารคดีประวัตินักธุรกิจไทยเน้นการนำเสนอข้อมูลเพื่อสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกที่แสดงให้เห็นลักษณะดีเด่นของเจ้าของประวัติชีวิต ผ่านกลวิธีการนำเสนอ และการใช้ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อตอบสนองการทำหน้าที่สำคัญ 3 ประการ กล่าวคือ ประการแรก ทำหน้าที่เป็นบันทึกประวัติชีวิต และบันทึกประวัติศาสตร์ที่นำเสนอเรื่องราวนับแต่อดีตกระทั่งปัจจุบันของนักธุรกิจไทย ประการที่สอง ทำหน้าที่เป็นหนังสือ HOW TO สำหรับการประกอบธุรกิจ คือ เป็นคู่มือสู่ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ มีตัวอย่างการใช้กลยุทธ์ด้านต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ ทำให้ผู้อ่านเห็นแนวทางประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้ดั่งเดียวกับเจ้าของประวัติชีวิต และประการสุดท้าย คือ ทำหน้าที่เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่เจ้าของประวัติชีวิตและองค์กรธุรกิจของตน กล่าวคือ เป็นเครื่องมือที่ช่วยเน้นย้ำให้ผู้อ่านประจักษ์ถึงคุณลักษณะที่ดี ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่งดงามให้แก่เจ้าของประวัติชีวิตและองค์กรธุรกิจของเขา อีกทั้งยังช่วยแก้ไขภาพลักษณ์ที่คลุมเครือหรือช่วยเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับเจ้าของประวัติชีวิตให้มีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เลือกใช้ข้อมูลการศึกษาจากสารคดีประวัตินักธุรกิจไทยที่เป็นเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ หรือเป็นผู้บริหารระดับสูงใน

องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ โดยไม่ได้จำกัดช่วงอายุ และช่วงเวลาในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจที่นำมาศึกษา ทำให้ข้อมูลภาพลักษณ์ที่ปรากฏมีปริมาณมาก และการเน้นภาพลักษณ์ของนักธุรกิจในแต่ละช่วงวัยมีความแตกต่างกันในประเด็นสำคัญหลายประการ ดังนั้น หากได้ศึกษาเปรียบเทียบภาพลักษณ์นักธุรกิจโดยแบ่งช่วงอายุ และช่วงเวลาในการดำเนินธุรกิจ น่าจะทำให้มองเห็นพัฒนาการในเรื่องภาพลักษณ์และการสร้างภาพลักษณ์ของนักธุรกิจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เลือกใช้ข้อมูลการศึกษาจากสารคดีประวัตินักธุรกิจไทยเฉพาะที่เป็นเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ หรือเป็นผู้บริหารระดับสูงในองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ ทำให้มองข้ามประวัติของนักธุรกิจเล็กๆ ที่เป็น SMEs หรือกลุ่มนักธุรกิจที่เริ่มต้นเข้าสู่วงการธุรกิจ และอาจขยายไปสู่การเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ในอนาคต หากได้ศึกษาแนวทางการคิด และการสร้างธุรกิจจากธุรกิจเล็กๆ ก่อน ก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประกอบธุรกิจได้ในอีกมิติหนึ่ง

3. การศึกษาครั้งนี้ได้พบข้อน่าสนใจเกี่ยวกับประวัติชีวิตของ เจริญ สิริวัฒนภักดี ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกศึกษาประวัติชีวิตของเขาจากหนังสือสองเล่ม โดยผู้เขียนต่างบุคคลกัน พบว่า มุมมองในการนำเสนอเรื่องราวชีวิตเขามีลักษณะแตกต่างกันอย่างน่าสนใจ อีกทั้งธุรกิจที่ประกอบการนั้น คือ ธุรกิจสุรา ซึ่งมีการแข่งขันและเกี่ยวข้องกับกลุ่มอำนาจต่างๆ ในสังคมอย่างแน่นแฟ้น ทั้งอำนาจการเมือง อำนาจการทหาร และอำนาจทุน หากได้มีการศึกษาประเด็นเหล่านี้ในลักษณะบูรณาการความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมร่วมกัน น่าจะทำให้ได้ผลการศึกษาที่ทำให้เข้าใจประวัติศาสตร์การเมือง

ประวัติศาสตร์สังคม และประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยอย่างลึกซึ้ง

4. การศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ และการสร้างภาพลักษณ์โดยใช้ข้อมูลจากสารคดีประวัติบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่นักธุรกิจเลือกใช้ในการประชาสัมพันธ์ อาจมองเห็นแง่มุมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพียงมิติเดียว หากมีการศึกษาเกี่ยวกับแผนการประชาสัมพันธ์บุคคล และองค์กรธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าวร่วมด้วย อาจทำให้เห็นมิติต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนเครื่องมือต่างๆ ที่นักประชาสัมพันธ์เลือกใช้เพื่อสร้างภาพลักษณ์ได้รอบด้านขึ้น

5. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผ่านเอกสารเพียงอย่างเดียว จึงทำให้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์มีความชัดเจนเพียงระดับหนึ่ง หากมีการศึกษาโดยใช้กระบวนการอื่นๆ ประกอบกันไปด้วย เช่น การสัมภาษณ์เจ้าของประวัติชีวิต หรือผู้ใกล้ชิด หรือการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับสารร่วมด้วย อาจทำให้ผลการศึกษาเป็นไปอย่างกว้างขวางรอบด้าน และมีมุมมองใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

- ชรินทร์ แซ่มสาคร. ม.ป.ป. **ปราจีน เอี่ยมลำเนา เจ้าพ่อมอเตอริโซว์**. กรุงเทพมหานคร: แสงพระอาทิตย์.
- ชลอ รอดลอย. 2544. **การเขียนสารคดี**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาติรี ชะนะภักย์. 2546. **ความเจ็บปวดของสุขสูงสว่าง**. กรุงเทพมหานคร: ดวงกลม.
- ชาติชาย ศิริพัฒน์ และ จตุพร อุประคำ. 2543. **ถนนสายนี้ไม่มีทางลัด**. กรุงเทพมหานคร: มติชน.

- โชค บุญกุล. ม.ป.ป. **ควมบนวิฤติ ชีวิตบนหลังอาน**. ม.ป.ท.
- ถวัลย์ มาศจรัส. 2538. **สารคดีและการเขียนสารคดี**. กรุงเทพมหานคร: มิติใหม่.
- ธนวัฒน์ ทรัพย์ไพบุลย์. 2542. **ธนินท์ เจียรนวนนท์ ผู้เกรียงไกรในยุทธจักรนักธุรกิจโลก**. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.
- ธีรภาพ โลหิตกุล. 2544. **กว่าจะเป็นสารคดี**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: แพรว.
- ทวิศักดิ์ ญาณประทีป. 2528. **การเขียนสารคดี**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นาวิ รังสิวารักษ์. 2545. **ฝันและหวังของบุญชู โรจนเสถียร ชาร์เศรษฐิกิจผู้ยิ่งใหญ่**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.
- บินหลา สันกาลาคีรี. 2548. **ซุมพล คน ทำ มะ คา**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- บุญชัย ใจเย็น. 2548 ก. **บุรุษที่รวยที่สุดในประเทศไทย เจริญ สิริวัฒนภักดี**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.
- _____. 2548 ข. **อาถู อู่หมื่นล้าน**. กรุงเทพมหานคร: ฐานบัณฑิต.
- ปรววรรณ ธนวัฒน์เสรี. ม.ป.ป. **ชนัดถ์ ปิยะอุย ฝิเลื้อเหล็กแห่งดุสิตธานี**. กรุงเทพมหานคร: แสงพระอาทิตย์.
- ประภัสสร เสวิกุล. 2547. **ผมจะเป็นคนดี วิกรม กรมดิษฐ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิอมตะ.
- ไพบุลย์ กมลสุจริตพันธ์. 2544. “การสื่อสารภาพลักษณ์: กรณีศึกษาพรรคไทยรักไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มานพ ถนอมศรี. 2546. **เทคนิคการเขียนหนังสือสารคดี บันเทิงคดี สำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร: ลิขประภา.
- เริงศักดิ์ กำธร. ม.ป.ป. **สุดยอดสุภาพบุรุษ ไตรภพลิมพัทธ์**. ม.ป.ท.
- วัลยา, ผู้เรียบเรียง. 2537. **คือชีวิตและความหวังเกษม จาติกวณิช**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วัลยา.
- _____. ผู้เรียบเรียง. 2537. **ทักษิณ ชินวัตร ตาตุดาว แท้ติดดิน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- สนธิ ลิ้มทองกุล. 2548. **ต้องแพ้เสียก่อนจึงจะชนะได้**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ผู้จัดการ.
- สรกุล อุดุลยานนท์. 2539. **จอมยุทธน้ำเมา เจริญ สิริวัฒนภักดี ผู้หาญกระตูกหนวดสิงห์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- สรกุล อุดุลยานนท์ และ วทันญา รัตนชิตพานิชยกิจ, ผู้เรียบเรียง. 2549. **ชีวิตนี้ไม่มีทางตัน “ตันโออิชิ”**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- สัญลักษณ์ เทียมถนอม. 2547. **เคล็ดลับความสำเร็จเทียม โชควัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มิติใหม่.
- สายวรุณ น้อยนิมิตร. 2548. “การอ่านสารคดี” ใน **ภาษากับการสื่อสาร**, หน้า 105-119. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรัชย์ จันทิมาธร. 2539. **ธนราชันย์ ชิน โสภณพนิช**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- เสรี วงศ์มณฑา. **การประชาสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมลสมัย, 2540.
- อริวัฒน์ ทรัพย์ไพบุลย์. 2546. **สู่หนทางนักบริหารชั้นนำ**. กรุงเทพมหานคร: วรณสาส์น.

อำนวย วีรวรรณ, 2547. **เล่าเรื่องสมมติในอดีต.**
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แสงพระ-
อาทิตย์.

อุทัย หิรัญโต. 2524. **ประมุขศิลป์: ศิลปะของการ
เป็นผู้นำ.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

Suree Phongarak received her Bachelor of Arts Degree from Silpakorn University, and Master of Education in Thai Language and Literature Degree from Srinakharinwirote University. She is currently a full-time lecturer at the School of Humanities, University of the Thai Chamber of Commerce. Her research interests focus on Feature Writing and Business Communication.